

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 25 mei 2023

Agendanummer:

Team:

Zaaknr: 18736-2023

Onderwerp: Begroting 2024 en werkprogramma 2023-2024 Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Aan de raad

Inleiding

Binnen de regio werken we met 21 gemeenten samen aan verschillende thema's op basis van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Metropoolregio Eindhoven (MRE). Jaarlijks wordt een begroting opgesteld waarop de 21 gemeenteraden een zienswijze kunnen indienen. Op 16 maart 2023 heeft de MRE de concept begroting voor 2024 aangeboden. Daarnaast heeft de MRE ook het werkprogramma voor 2023 en 2024 aangeboden. Hierin is terug te vinden aan welke thema's en op welke manier samengewerkt wordt. Het werkprogramma is de basis voor de begroting. Ook hier kan een zienswijze op ingediend worden.

De gemeente wordt verzocht om vóór 8 juni zijn zienswijze in te dienen op zowel de begroting voor 2024 als op het werkprogramma voor 2023-2024. Wij stellen uw raad voor om geen zienswijze in te dienen zoals beargumenteerd in dit voorstel.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2024 en het werkprogramma 2023-2024 van de GR Metropoolregio Eindhoven (MRE).
2. bijgevoegde zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 en het werkprogramma 2023-2024 van de GR MRE vast te stellen.
3. De financiële gevolgen te verwerken in de Kadernota 2024 en de gemeentelijke begroting 2024.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Financiën MRE d.d. 21 juni 2023

Algemeen Bestuur MRE d.d. 5 juli 2023

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Commissie Sociaal Domein d.d. 11 mei 2023

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

Op 1 maart 2023 is het proces om te komen tot een nieuw samenwerkingsakkoord voor de bestuursperiode 2022 – 2026 afgerond door vaststelling van het Samenwerkingsakkoord 2023 – 2026 Metropoolregio Eindhoven in het Algemeen Bestuur. Daarom heeft het werkprogramma dit keer betrekking op de jaren 2023 en 2024 en is het later dan gebruikelijk in samenhang met de concept Begroting 2024 aan de raden aangeboden in het kader van de zienswijzeprocedure. Dit biedt de raden de mogelijkheid om het werkprogramma gelijktijdig en in samenhang met de begroting 2024 te beoordelen en te behandelen. Uw raad heeft eerder een zienswijze ingediend op het concept samenwerkingsakkoord. Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassingen van het samenwerkingsakkoord zoals door uw raad voorgesteld.

Het werkprogramma is gebaseerd op het nieuwe samenwerkingsakkoord. In lijn met eerdere werkprogramma's is niets opgenomen over het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en Gulbergen. Deze twee dossiers komen nog voort uit de oude SRE-samenwerking en worden besproken in een bestuurs- respectievelijk een adviescommissie.

Beoogd effect

1. Door inspraak ervoor zorgen dat de belangen vanuit Gemert-Bakel terecht komen in het werkprogramma 2023-2024 en de begroting 2024 van de Metropoolregio Eindhoven (MRE)
2. Een efficiënte en effectieve Gemeenschappelijke Regeling MRE.

Duurzaamheid

duurzaamheid wordt in het werkprogramma meegenomen

Argumenten

1.1 *Het werkprogramma 2023-2024 sluit aan bij het nieuwe samenwerkingsakkoord.*

Te benoemen zijn de opgaven die we hebben in het kader van de transitie landelijk gebied (o.a. versterken economische structuur landelijk gebied en verbinding stad-land), de opgaven om onze economie te herstellen en te verstevigen (o.a. herstellenaanpak economie, stimuleringsfonds), de bereikbaarheidsopgave (vervolg MIRT-onderzoek, mobiliteitsagenda- en programma), de energietransitie (doorontwikkelen RES) en de nieuwe opgave Wonen en Ruimte. Dit zijn opgaven die we niet alleen in Gemert-Bakel hebben maar in de hele regio en die we afgelopen jaren ook samen hebben opgepakt.

Door uitvoering van het werkprogramma 2023-2024 worden deze stappen voortgezet en weer verder gebracht naar de gewenste resultaten.

2.1 *De raad kan door het indienen van zienswijzen op het werkprogramma en de begroting inspraak leveren op de regionale koers binnen het MRE.*

Het werkprogramma en de begroting leveren geen aanleiding tot het doen van zienswijzen. Ze sluiten aan op het eerder vastgestelde samenwerkingsakkoord waarin de zienswijzen van Gemert-Bakel verwerkt zijn.

2.2 *Een gedeelte van de formatie-uitbreiding wordt gefinancierd door Rijk, provincie en vanuit het bereikbaarheidsakkoord. Deze financiering is toegezegd en kent daarmee geen risico.*

Voor o.a. de RES en de opgave mobiliteit zijn financiële middelen beschikbaar en toegezegd. Daarmee is er geen risico op hogere kosten.

3.1 *Er wordt geen zienswijze op de begrotingswijziging 2023 gevraagd omdat de inwonersbijdrage niet wordt verhoogd*

In de Gemeenschappelijk Regeling Metropoolregio Eindhoven (artikel 38) is opgenomen dat de zienswijzeprocedure bij een begrotingswijziging niet doorlopen hoeft te worden als de begrotingswijziging geen invloed heeft op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen én binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde financiële beleid blijft. Het Dagelijks Bestuur van de MRE stelt dat hiervan sprake is. Daarom wordt uw raad niet gevraagd om een zienswijze over de begrotingswijziging 2023.

Overigens vindt over de begrotingswijziging 2023 wel besluitvorming plaats in het Algemeen Bestuur (5 juli 2023). Uw raad kan aan het AB-lid (wethouder Bankers) aandachtspunten en/of stemadvies meegeven.

3.2 *De inwonersbijdrage 2024 wordt conform afspraken geïndexeerd*

De inwonersbijdragen zijn geïndexeerd conform de afspraken die daarover zijn gemaakt en overeenkomstig de Kadernota 2024 Metropoolregio Eindhoven. Daarom is er geen aanleiding om hierover een opmerking te maken in de zienswijze.

Kanttekeningen

2.1 *Per 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. De GR MRE wordt begin 2024 hierop aangepast.*

Met de wetswijziging wordt onder meer beoogd dat gemeenteraadsleden meer invloed op de besluitvorming van Gemeenschappelijke Regelingen (GR) krijgen en dat ze die beter kunnen controleren. Een aantal onderdelen uit de wet heeft directe werking en geldt dus vanaf 1 juli 2022. Voor de andere onderdelen geldt dat eerst de gemeenschappelijke regeling zelf gewijzigd moet worden. Daarvoor hebben de GR-en twee jaar de tijd. Binnen de MRE is het proces om te komen tot een gewijzigde gemeenschappelijke regeling gestart. De verwachting is dat begin 2024 hierover besluitvorming kan plaats vinden in uw raad.

Eén van de wijzigingen die per 1 juli 2022 is ingegaan heeft betrekking op de begrotingscyclus.

Daarbij gaat het om het volgende:

- Bijdragen aan een GR zijn verplichte uitgaven voor een gemeente en die moeten zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting. Dit deden wij al en daarop ziet beslip punt 3.
- De termijnen voor indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting zijn aangepast waardoor de begrotingscyclus GR beter aansluit op de begrotingscyclus van de gemeente. Concreet:
 - Kadernota moet voor 30 april (was 15 april) ter kennisgeving verzonden zijn aan raden. Uw raad heeft de kadernota ruim voor 30 april 2023 ontvangen.
 - De ontwerpbegroting moet rechtstreeks aan de raad worden verzonden en de raden krijgen 12 weken (was 8 weken) de tijd om een zienswijze in te dienen. Met deze nieuwe termijn is rekening gehouden in onderhavige zienswijzeprocedure.
 - GR is verplicht om te reageren op de ingebrachte zienswijzen. Bij de MRE gebeurde dit al.
 - De termijn van indiening van de vastgestelde begroting GR bij de financieel toezichthouder is gewijzigd van voor 1 augustus naar voor 15 september. De planning is om voor het zomerreces de begroting 2024 MRE vast te stellen. Daarna kan deze tijdig worden verzonden aan de toezichthouder.

Om de raden van de deelnemende gemeenten beter in positie te brengen organiseert het MRE samen met de GR-en GGD, VRBZO en ODZOB op 10 mei 2023 een bijeenkomst in Eindhoven. Raadsleden kunnen dan met elkaar in gesprek gaan over de opgaven in de regio en het biedt hen de mogelijkheid om zienswijzen af te stemmen met collega-raadsleden uit andere gemeenten.

2.2 De formatie binnen de MRE wordt met 12 fte uitgebreid. Deze uitbreiding leidt niet tot extra financiële kosten voor Gemert-Bakel maar vraagt wel om aandacht voor het slim organiseren binnen de Peelgemeenten

De formatie-uitbreiding is een gevolg van twee wijzigingen. Ten eerste een uitbreiding van het aantal strategische hoofdogaven. De hoofdogave Wonen en Ruimte is toegevoegd aan het werkprogramma. Gezien de schaa sprong en diverse opgaven die samen komen is het logisch dat de hoofdogave Wonen en Ruimte is toegevoegd. We moeten als regio meer dan 100.000 woningen bouwen, de woondeal tot uitvoering brengen, de groei van de werkgelegenheid faciliteren en een goede strategie ontwikkelen hoe dit allemaal in goede banen te leiden.

Ten tweede wordt zowel bij mobiliteit als bij de energietransitie gewerkt aan een nieuwe governance waarbij de organisatie efficiënter en slagvaardiger wordt. Bij mobiliteit wordt zo stapsgewijs het programmteam Bereikbaarheid en Brainport Bereikbaar onder de vlag van de MRE gebracht.

Deze wijzigingen worden grotendeels gefinancierd vanuit de inwonersbijdrage Stimuleringsfonds (€ 675.000) en door extern toegekende financiering vanuit het bereikbaarheidsakkoord, het Rijk en de provincie (geraamd op € 780.000).

Door toevoeging van een extra hoofdogave is het wel van belang om dit slim te organiseren in de eigen gemeente. Dit doen we door binnen de Peelgemeenten afspraken te maken over de samenwerking binnen de Peel en invulling te geven aan een Peelagenda. Daarmee wordt de capaciteit verdeeld en kunnen we als Peel concreet onze gezamenlijke ambities naar voren brengen bij het MRE.

Vervallen “oude” regelgeving

Financiën

De ontwerpbegroting van MRE kan niet binnen de gemeentelijke begroting worden uitgevoerd. De gevolgen voor de gemeentelijke Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 zijn als volgt:

	2024	2025	2026	2027
Opgenomen in gemeentelijke begroting	313.365	313.365	313.365	313.365
Ontwerpbegroting 2024 MRE	321.179	321.179	321.179	321.179
Tekort	-/- 7.814	-/- 7.814	-/- 7.814	-/- 7.814

De stijging van de gemeentelijke bijdrage heeft de volgende oorzaken:

- Inhaalindexering 2023;
- Indexering 2024.

De personeelslasten voor 2023 zijn opnieuw ingeschat op basis van de cao-ontwikkelingen. Dat werkt structureel door in de latere jaren. De gemeentelijke bijdrage wordt in 2024 daarnaast geïndexeerd met 3,56%.

In de begroting MRE is een uitbreiding van 12 fte voorzien. Dit wordt deels gedekt door een verschuiving van middelen uit het stimuleringsfonds MRE naar de personele begroting MRE. Voor de overige dekking zijn externe bijdragen (Rijk, provincie of anders) geraamd. Zo worden de ambities en activiteiten binnen het werkprogramma gerealiseerd zonder verhoging van de inwonerbijdrage.

De bedragen uit de ontwerpbegroting verwerken wij in de gemeentelijke Kadernota 2024 welke u in juni krijgt aangeboden.

Uitvoering

Ter voorbereiding op het geven van een zienswijze wordt op 10 mei 2023 een bijeenkomst georganiseerd door de 4 GR-en MRE, GGD, VRBZO en ODZOB. Daarnaast hebben op 13 en 19 april 2023 regionale bijeenkomsten plaatsgevonden voor raadsleden waarin informatie over de begrotingen is gegeven door de 4 GR-en.

De MRE heeft verzocht om vóór 8 juni 2023 een zienswijze in te dienen.

De conceptbegroting 2024 wordt op 21 juni ter advisering voorgelegd aan de commissie financiën van het MRE (wethouder van Zeeland). Daarna worden het concept werkprogramma 2023-2024 en de conceptbegroting 2024 op 5 juli 2023 aan het Algemeen Bestuur van de MRE (wethouder Bankers) voorgelegd voor een besluit.

De communicatie vindt plaats vanuit de MRE-organisatie. Na vaststelling van de begroting en het werkprogramma in het Algemeen Bestuur ontvangt uw raad de definitieve begroting en het definitieve werkprogramma ter kennisgeving.

Bijlagen

1. raadsbesluit
2. concept brief zienswijze
3. aanbiedingsbrief
4. begroting 2024
5. werkprogramma

Gemert, 11 april 2023

het college van burgemeester en wethouders,
Secretaris,

de burgemeester,

G. Wouters

ing. M.S. van Veen